

V Bruseli 27. januára 2022
(OR. fr, en)

5561/22

LIMITE

MIGR 20
JAI 96
ASILE 12
FRONT 38
RELEX 102

POZNÁMKA

Od:	Predsedníctvo
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov
Č. predch. dok.:	5614/22
Č. dok. Kom.:	14692/21
Predmet:	Návrh ROZHODNUTIA RADY o dočasných núdzových opatreniach v prospech Lotyšska, Litvy a Poľska – <i>potvrdenie konečného kompromisného znenia s cieľom dosiahnuť dohodu</i> – <i>rozhodnutie o konzultácii s inštitúciou alebo orgánom</i>

1. Le 1 décembre 2021, la Commission a publié une proposition de décision du Conseil relative à des mesures d'urgence provisoires en faveur de la Lettonie, de la Lituanie et de la Pologne, fondée sur l'article 78, paragraphe 3, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.
2. L'examen par les conseillers JAI et le groupe «Asile» a débuté le 6 décembre 2021 et s'est achevé le 26 janvier 2022.
3. La présidence estime qu'un compromis a été atteint, juste et équilibré tenant compte des points de vue exprimés par les Etats membres.

4. Les amendements apportés à la proposition de la Commission figurant dans le document ST 14692/21 sont indiqués en caractères **gras** et les passages supprimés sont indiqués par des crochets [...].
 5. Compte tenu de ce qui précède, le Coreper est invité à approuver le texte de compromis figurant à l'annexe de la présente note, afin de lancer la consultation obligatoire du Parlement européen.
-

2021/0401 (CNS)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o dočasných núdzových opatreniach v prospech Lotyšska, Litvy a Poľska

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 78 ods. 3,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu¹,

keďže:

- (1) Podľa článku 78 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“), ak sa jeden alebo viac členských štátov ocitne v núdzovej situácii v dôsledku náhleho prílevu štátnych príslušníkov tretích krajín, môže Rada na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom prijať dočasné opatrenia v prospech dotknutého, respektíve dotknutých členských štátov.

¹ Ú. v. EÚ C , , s. .

- (2) Od leta 2021 čelí Únia ako celok, a najmä Lotyšsko, Litva a Poľsko, hybridnej hrozbe vo forme inštrumentalizácie **migrantov**[...]. To viedlo k bezprecedentnému nárastu počtu neoprávnených prekročení hraníc z Bieloruska. Zatiaľ čo v posledných rokoch nedochádzalo takmer k žiadnym pokusom o neoprávnené prekročenie vonkajších hraníc z Bieloruska do EÚ, v súčasnosti je to každodenná realita. Tento proces inicioval a zorganizoval Lukašenkov režim, ktorý v spolupráci s prevádzачmi migrantov a zločineckými sieťami láka migrantov na hranice.
- (3) Títo migranti sa v dôsledku tejto inštrumentalizácie ocitli vo vážnej situácii na vonkajších hraniciach Európskej únie s Bieloruskom. Kroky Bieloruska spôsobili humanitárnu krízu, ktorá má už viacero potvrdených obetí. Hlavnú zodpovednosť za riešenie tejto krízy nesie Bielorusko. Je viazané Ženevským dohovorom vrátane zásady zákazu vyhostenia alebo vrátenia. Bielorusko preto musí migrantom na svojom území poskytnúť primeranú ochranu a spolupracovať v tejto súvislosti s Vysokým komisárom Organizácie Spojených národov pre utečencov (UNHCR) a Medzinárodnou organizáciou pre migráciu (IOM). Hoci obmedzený prístup bránil posúdeniu potrieb na bieloruskej strane hranice, Komisia veľmi úzko spolupracovala s Organizáciou Spojených národov a jej špecializovanými agentúrami, ako aj s príslušnými partnerskými organizáciami v oblasti ľudských práv a humanitárnej pomoci s cieľom zabrániť pokračovaniu humanitárnej krízy, a to aj vzhľadom na zhoršujúce sa poveternostné podmienky. Na základe nedávnych rozhodnutí sa na financovanie humanitárnej pomoci zmobilizovala suma 700 000 EUR, ktorá má podporiť partnerov pri poskytovaní pomoci zraniteľným osobám [...] na hraniciach a vo vnútrozemí Bieloruska.

(4) [...]

Počas roku 2020 dostalo Lotyšsko, Litva a Poľsko celkovo 1 915 žiadostí o azyl. V roku 2021 sa počet žiadostí o azyl zvýšil celkovo na 10 769, čo predstavuje nárast o viac ako 560 %. Pokiaľ ide o tri dotknuté členské štáty jednotlivo, nárast v roku 2021 v porovnaní s rokom 2020 predstavuje 414 % v prípade Lotyšska, 1050 % v prípade Litvy a 493 % v prípade Poľska. Tieto údaje ukazujú náhly a bezprecedentný charakter prílevu štátnych príslušníkov tretích krajín v dôsledku inštrumentalizácie migrantov Bieloruskom. Vzhľadom na tieto údaje je dôležité, aby EÚ zostala ostražitá a umožnila dotknutým členským štátom, aby naďalej primerane reagovali na základe opatrení stanovených v tomto rozhodnutí. Tento náhly prílev spôsobil mimoriadny tlak na azylové systémy týchto členských štátov, ktorého účinky sa postupne hromadia.

(5) Únia túto inštrumentalizáciu [...]migrantov [...]dôrazne odsúdila na najvyššej úrovni. Európska rada sa touto hrozbou zaoberala na svojich zasadnutiach v júni a októbri 2021². Predsedníčka Komisie von der Leyenová v prejave o stave Únie označila bieloruské opatrenia za hybridný útok, ktorého cieľom je destabilizovať Európu³. Tieto kroky svedčia o tom, že ide o rozhodný pokus spôsobiť pretrvávajúcu a vleklú krízu ako súčasť širšieho úsilia o destabilizáciu Európskej únie a oslabovanie spoločnosti a kľúčových inštitúcií. Sú skutočnou hrozbou pre bezpečnosť Únie.

² Závery EUCO z 24. – 25. júna 2021 a 20. – 21. októbra 2021.

³ Správa o stave Únie z roku 2021, 15. septembra 2021.

- (6) Tento návrh nadväzuje na výzvu Európskej rady adresovanú Komisii v jej záveroch z 22. októbra **2021**, aby navrhla akékoľvek potrebné zmeny právneho rámca Únie a konkrétne opatrenia s cieľom zabezpečiť okamžitú a vhodnú reakciu na hybridnú hrozbu v súlade s právom Únie a medzinárodnými záväzkami. [...]Tieto opatrenia by sa mali zamerať na ďalšiu podporu Lotyšska, Litvy a Poľska pri kontrolovanom a pohotovom riadení súčasnej situácie pri plnom dodržiavaní základných práv a medzinárodných záväzkov.
- (7) V reakcii na súčasnú núdzovú situáciu Litva, Lotyšsko a Poľsko vyhlásili výnimočný stav a zintenzívnili hraničný dozor a iné opatrenia na kontrolu hraníc s cieľom chrániť integritu a bezpečnosť Únie. V rámci uvedených opatrení boli tieto členské štáty nútené obmedziť počet otvorených hraničných priechodov a nasadiť značný počet príslušníkov pohraničnej stráže na pozemnej hranici s Bieloruskom. Okrem toho musia zvládnuť nápor štátnych príslušníkov tretích krajín prichádzajúcich na ich hranice, z ktorých mnohí žiadajú alebo plánujú požiadať o medzinárodnú ochranu v Európskej únii, a tých, ktorí sa už nachádzajú na ich území.
- (8) Únia týmto členským štátom, na ktoré bieloruský režim útočí a ktoré riadia vonkajšie hranice v mene EÚ, preukázala rozhodnú podporu.

- (9) Komisia poskytla núdzovú finančnú pomoc Litve. Takisto nad rámec 360 miliónov EUR, ktoré sú pre tieto členské štáty vyčlenené v rámci Nástroja na riadenie hraníc a víza (BMVI) na toto finančné obdobie, zaistila ďalšie navýšenie prostriedkov o približne 200 miliónov EUR, ktoré bude k dispozícii na roky 2021 a 2022. Litva okrem toho aktivovala mechanizmus Európskej únie v oblasti civilnej ochrany a Komisia koordinovala pomoc z 19 členských štátov. Prostredníctvom tohto mechanizmu získala Litva stany, lôžka, vykurovacie systémy a ďalšie vybavenie, ktoré je kľúčové pre uspokojenie potrieb migrantov nachádzajúcich sa na litovskom území. Túto možnosť môžu využiť aj Lotyšsko a Poľsko.
- (10) Okrem toho Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž (Frontex), **Agentúra Európskej únie pre azyl (EUAA) [...]**a **Agentúra Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva (Europol)** poskytujú operačnú podporu členským štátom, ktoré požiadali o pomoc pri zvládaní súčasnej krízovej situácie. Agentúry predovšetkým vyslali odborníkov na spracúvanie žiadostí o azyl, vykonávanie kontroly hraníc a spravodajských opatrení a pracovali na posilnení kapacít v oblasti návratu a vykonávaní návratových operácií. Vďaka tejto operačnej podpore sa už uskutočnil značný počet návratových operácií. Agentúry teraz môžu operačnú podporu ešte zintenzívniť **podľa svojich potrieb. [...]**Je dôležité, aby ju tri dotknuté členské štáty v plnej miere využili.

- (11) Uvedenú finančnú a operačnú podporu sprevádzajú opatrenia v oblasti zahraničnej politiky zamerané na riešenie inštrumentalizácie a obmedzenie príchodov. Okrem komplexného balíka hospodárskych a finančných sankcií a zákazu vstupu bieloruských dopravcov do vzdušného priestoru Únie a ich prístupu na letiská Únie v reakcii na zmanipulované voľby a odklonenie letu spoločnosti Ryanair Únia prijala dodatočné opatrenia ako osobitnú reakciu na inštrumentalizáciu migrantov zo strany Bieloruska. Rada 9. novembra 2021 prijala návrh Komisie na čiastočné pozastavenie dohody o zjednodušení vízového režimu medzi EÚ a Bieloruskom. Rada 15. novembra 2021 zmenila sankčný režim EÚ voči Bielorusku a Únia teraz môže zacieliť opatrenia aj na osoby a subjekty, ktoré organizujú činnosti uľahčujúce nezákonné prekračovanie hraníc EÚ alebo k nim prispievajú. Komisia 23. novembra **2021** predložila návrh na zabránenie činnostiam dopravcov, ktorí sa zapájajú do prevádzachstva alebo obchodovania s ľuďmi v Únii alebo ho uľahčujú, a na obmedzenie týchto činností.
- (12) Komisia, vysoký predstaviteľ, ktorému pomáha Európska služba pre vonkajšiu činnosť, a členské štáty vyvinuli intenzívne diplomatické úsilie zamerané na hlavné krajiny pôvodu a tranzitu s cieľom zabrániť ďalším príchodom štátnych príslušníkov týchto krajín cez Bielorusko. Toto úsilie zahŕňalo aktívne informačné činnosti a zintenzívnenie návštev kľúčových partnerských krajín pôvodu a tranzitu s cieľom bojovať proti bieloruským dezinformáciám, obmedziť odchody a získať podporu pre spätné prijímanie vlastných štátnych príslušníkov, ktorí **sú** v súčasnosti [...]v Bielorusku. Aktívne informačné činnosti zahŕňali aj priame kontakty s leteckými spoločnosťami a orgánmi civilného letectva s cieľom preskúmať spôsoby, ako prispieť k obmedzeniu ciest do Bieloruska, ktoré nie sú *bona fide*.

- (13) Toto diplomatické, humanitárne, operačné a finančné úsilie Únie a jej členských štátov prinieslo rýchle výsledky. Tranzitné trasy, ktoré prevádzkači využívajú na privezenie migrantov na bieloruskú hranicu, sa jedna po druhej zatvárajú. Akcie organizované Bieloruskom však naďalej predstavujú skutočnú a trvajúcu hrozbu pre bezpečnosť Únie a dotknutých členských štátov, ako aj pre ich územnú celistvosť. Situácia je v skutočnosti stále veľmi nestabilná, keďže Bielorusko naďalej inštrumentalizuje migrantov, ktorí stále prichádzajú na vonkajšie hranice Únie, čo predstavuje hybridný útok na EÚ.
- (14) Situácia na mieste je preto v Lotyšsku, Litve a Poľsku naďalej problematická – [...]na ich území a na hranici medzi EÚ a Bieloruskom **sú tisíce migrantov** a štátni príslušníci tretích krajín **alebo osoby bez štátnej príslušnosti** naďalej prichádzajú. Vzhľadom na súčasnú nestálu a zložitú situáciu v troch dotknutých členských štátoch treba prijať dočasné opatrenia v prospech týchto členských štátov.
- (15) Týmito opatreniami by sa dotknutým členským štátom mali poskytnúť [...] **vhodné** právne nástroje na rýchlu a účinnú reakciu na núdzovú situáciu v dôsledku náhleho prílevu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorému Lotyšsko, Litva a Poľsko čelia. Tieto dočasné opatrenia môžu zahŕňať všetky opatrenia [...]na účinnú a rýchlu reakciu na súčasný útok **uvedené v tomto rozhodnutí**. Tieto opatrenia sa v zásade môžu odchyľovať aj od ustanovení legislatívnych aktov.

- (16) Opatrenia prijaté v tomto rozhodnutí majú dočasnú, mimoriadnu a výnimočnú povahu a treba ich prijať, aby sa umožnilo riadne a dôstojné riadenie tokov pri plnom rešpektovaní základných práv a ochrana územnej celistvosti a národnej bezpečnosti členských štátov.
- (17) Na základe posúdenia súčasnej núdzovej situácie sa za najvhodnejšie opatrenie na podporu dotknutých členských štátov považuje zavedenie núdzového postupu riadenia migrácie a azylu na vonkajších hraniciach, ktoré sa odchyľuje od niektorých ustanovení procedurálnej smernice 2013/32/EÚ[...] a smernice 2013/33/EÚ o podmienkach prijímania[...]. Núdzový postup riadenia migrácie a azylu a opatrenia operačnej podpory uvedené v tomto rozhodnutí **[...]sú nástroje, ktoré môže dotknutý členský štát použiť na** kontrolované a účinné zvládanie situácie a zároveň [...]na zabezpečenie úplného dodržiavania základných práv a medzinárodných záväzkov, ako sa zdôrazňuje vo výzve Európskej rady Komisii. Opatrenia stanovené v tomto rozhodnutí osobitne rešpektujú právo na azyl tým, že zabezpečujú skutočný a účinný prístup ku konaniu a dodržiavanie zásady zákazu vyhostenia alebo vrátenia.

- (18) Núdzový postup riadenia migrácie a azylu na vonkajších hraniciach stanovený v tomto rozhodnutí rešpektuje Chartu základných práv Európskej únie a musí sa uplatňovať v plnom súlade s jej článkami 1, 4, 7, 24, 18 a 19 ods. 1 a 2. S cieľom osobitne zohľadniť primárnu pozornosť, ktorá sa musí venovať najlepšiemu záujmu dieťaťa, potrebu rešpektovať rodinný život a zabezpečiť ochranu zdravia dotknutých osôb, by sa v tomto rozhodnutí mali stanoviť osobitné pravidlá a záruky vzťahujúce sa na maloleté osoby a ich rodinných príslušníkov a žiadateľov, ktorých zdravotný stav si vyžaduje špecifickú a primeranú podporu. Záruky stanovené v smernici 2013/32 (procedurálna smernica) a smernici 2013/33 (smernica o podmienkach prijímania) vo vzťahu k žiadateľom, ktorí majú osobitné potreby alebo sú zraniteľnými osobami, by sa mali naďalej uplatňovať na osoby, na ktoré sa vzťahuje núdzový postup riadenia migrácie a azylu. Smernica 2013/33 vrátane pravidiel a záruk týkajúcich sa zaistenia žiadateľov o medzinárodnú ochranu by sa mala naďalej uplatňovať od okamihu podania žiadosti o medzinárodnú ochranu. Možnosťou odchýliť sa od určitých ustanovení uvedenej smernice by nemala byť dotknutá povinnosť členských štátov vždy zabezpečiť rešpektovanie ľudskej dôstojnosti a uspokojiť najmä základné potreby štátnych príslušníkov tretích krajín **alebo osôb bez štátnej príslušnosti**, na [...] ktoré sa vzťahuje núdzový postup riadenia migrácie a azylu.

- (19) Stanovenie núdzového postupu riadenia migrácie a azylu na vonkajších hraniciach prispôsobeného osobitným potrebám dotknutých členských štátov je potrebné, keďže súčasné ustanovenia procedurálnej smernice neposkytujú primerané nástroje na účinnú reakciu na terajšiu núdzovú situáciu, ktorá sa vyznačuje inštrumentalizáciou migrantov zo strany Bieloruska. Hoci niektoré ustanovenia procedurálnej smernice 2013/32/EÚ možno použiť na riešenie súčasnej situácie riadnym spôsobom, nie sú osobitne navrhnuté pre situáciu, v ktorej je integrita a bezpečnosť Únie ohrozená v dôsledku inštrumentalizácie migrantov. Riešenie tejto konkrétnej núdzovej situácie si preto vyžaduje osobitné procesné ustanovenia, najmä stanovenie núdzového postupu riadenia migrácie a azylu. Na aspekty, ktoré nie sú osobitne upravené v tomto rozhodnutí, by sa mali uplatňovať všetky ostatné pravidlá a záruky stanovené v procedurálnej smernici.

[...]

- (21) S cieľom zabezpečiť, aby dotknuté členské štáty mali potrebnú flexibilitu, a zabrániť tomu, aby sa Bielorusko zameriavalo na konkrétne kategórie štátnych príslušníkov tretích krajín, by sa malo v rámci núdzového postupu riadenia migrácie a azylu stanoveného v tomto rozhodnutí dotknutým členským štátom umožniť prijať v rámci konania na hraniciach podľa článku 43 procedurálnej smernice rozhodnutie o prípustnosti a odôvodnenosti všetkých žiadostí o medzinárodnú ochranu, ktoré podali štátni príslušníci tretích krajín alebo osoby bez štátnej príslušnosti zadržané alebo nájdené v blízkosti hranice s Bieloruskom po neoprávnenom vstupe alebo ktoré sa prihlásili na hraničných priechodoch. Musia sa dodržiavať záruky stanovené v kapitole II procedurálnej smernice.

- (22) V rámci núdzového postupu riadenia migrácie a azylu by mali príslušné orgány v prvom rade zohľadniť najlepšie záujmy dieťaťa a záruky pre žiadateľov so zdravotnými ťažkosťami. Z tohto dôvodu by Lotyšsko, Litva a Poľsko mali v rámci núdzového postupu riadenia migrácie a azylu prednostne posudzovať žiadosti [...]maloletých osôb a ich rodinných príslušníkov, **ako aj žiadateľov, u ktorých si to vyžaduje ich osobitná zraniteľná situácia.** Okrem toho, ak zdravotný stav žiadateľa neumožňuje vykonať posúdenie žiadosti na hraniciach alebo v tranzitnom priestore, Lotyšsko, Litva a Poľsko by nemali uplatňovať konanie na hraniciach. Malo by to tak byť aj v prípade, ak sa zdravotné problémy prejavujú počas posudzovania žiadosti. Ak sa počas posudzovania žiadosti ukáže, že žiadateľ potrebuje osobitné procesné záruky a v rámci konania o azyle na hraniciach nie je možné poskytnúť primeranú podporu v súlade s článkom 24 ods. 3 procedurálnej smernice, dotknutý členský štát by mal žiadateľa upozorniť na bežné konanie na danom území.
- (22a) **Na účely lepšej organizácie v súvislosti s touto núdzovou situáciou môžu dotknuté členské štáty prednostne posudzovať žiadosti, ktoré sú pravdepodobne riadne odôvodnené alebo zjavne neodôvodnené.**

- (23) V súlade so smernicou o podmienkach prijímania a s článkom 26 ods. 1 procedurálnej smernice [...]sa členské štáty môžu rozhodnúť pre zaistenie, okrem iného s cieľom zabrániť úteku. V prípade zaistenia by sa mali uplatňovať dôvody a podmienky zaistenia stanovené v článku 8 smernice o podmienkach prijímania. **Konkrétne môžu členské štáty žiadateľa zaistiť len vtedy, ak nemožno účinne uplatniť iné, miernejšie donucovacie alternatívne opatrenia, ako napríklad obmedzenia slobody pohybu podľa článku 7 tejto smernice.** [...]Záruky pri zaistení stanovené v smernici o podmienkach prijímania sa majú uplatňovať najmä na **zraniteľné osoby a žiadateľov s osobitnými potrebami pri prijímaní**[...]. Alternatívy k zaisteniu, ako sú obmedzenia slobody pohybu **alebo povinnosť zdržiavať sa na konkrétnom mieste**, môžu byť za súčasných okolností rovnako účinné ako zaistenie, a preto by ich použitie mali orgány zvážiť[...].

- (24) [...]Členským štátom dotknutým týmto rozhodnutím by sa malo povoliť predĺžiť lehotu na registráciu žiadostí o medzinárodnú ochranu až na štyri týždne a **v prípade závažných dôvodov týkajúcich sa verejného zdravia až na päť týždňov bez toho, aby boli dotknuté povinnosti podľa nariadenia č. 603/2013 (Eurodac).** [...]Malo by byť možné **predĺžiť** maximálne trvanie uplatňovania konania na hraniciach na šesťnásť týždňov od dátumu podania žiadosti, počas ktorých by sa malo prijať rozhodnutie o žiadosti vrátane rozhodnutia o prípadnom odvolaní proti zamietavému rozhodnutiu. Tieto procesné lehoty, ktoré sú dlhšie ako lehoty podľa procedurálnej smernice, majú pomôcť dotknutým členským štátom vyrovnať sa s náhlým prílevom migrantov v situácii, keď dochádza k ich inštrumentalizácii. Vzhľadom na súčasný stav musia dotknuté členské štáty okrem riešenia situácie štátnych príslušníkov tretích krajín **alebo osôb bez štátnej príslušnosti**, [...] ktoré prichádzajú na ich hranice alebo sa už nachádzajú na ich území, presmerovať zdroje na ochranu svojej územnej celistvosti. V dôsledku toho môžu dotknuté členské štáty potrebovať čas na reorganizáciu svojich zdrojov a zvýšenie svojej kapacity, a to aj s podporou agentúr EÚ. Okrem toho bude počet žiadateľov, ktorí podliehajú konaniu na hraniciach, vyšší ako za normálnych okolností, a preto môže dotknutý členský štát potrebovať viac času na to, aby mohol prijať rozhodnutia bez toho, aby umožnil vstup na svoje územie. Lotyšsko, Litva a Poľsko by však mali prednostne registrovať žiadosti maloletých detí a ich rodinných príslušníkov, **ako aj žiadateľov, u ktorých si to vyžaduje ich osobitná zraniteľná situácia.**

- (25) [...] Ak sú dotknuté členské štáty na svojich vonkajších hraniciach konfrontované s násilnými činmi, a to aj v kontexte pokusov štátnych príslušníkov tretích krajín **alebo osôb bez štátnej príslušnosti** o vynútenie si hromadného vstupu a použitie neprimeraných násilných prostriedkov, dotknuté členské štáty by mali mať možnosť prijať potrebné opatrenia v súlade so svojím vnútroštátnym právom na zachovanie bezpečnosti, verejného poriadku a zabezpečenie účinného uplatňovania tohto rozhodnutia. **Za každú cenu sa musí zabrániť akýmkoľvek násilným činom na hraniciach, a to nielen s cieľom chrániť územnú celistvosť a bezpečnosť dotknutého členského štátu, ale aj v záujme zaistenia bezpečnosti a ochrany štátnych príslušníkov tretích krajín alebo osôb bez štátnej príslušnosti, najmä rodín a detí, ktoré pokojne čakajú na možnosť požiadať o azyl v Únii.**
- (26) Na základe článku 18 ods. 9 smernice 2013/33/EÚ majú členské štáty možnosť v riadne odôvodnených prípadoch za určitých podmienok dočasne ustanoviť spôsoby poskytovania materiálnych podmienok prijímania, ktoré sa odlišujú od podmienok stanovených v smernici. Súčasná núdzová situácia je výnimočnou situáciou, ktorá odôvodňuje odlišné materiálne podmienky prijímania, keďže došlo k náhlemu a nepredvídateľnému prílevu štátnych príslušníkov tretích krajín a **osôb bez štátnej príslušnosti**, [...] ktoré je potrebné vybaviť a poskytnúť im starostlivosť na hraniciach. Z tohto dôvodu by v súčasnej núdzovej situácii mal mať dotknutý členský štát možnosť odchýliť sa od noriem smernice o podmienkach prijímania a poskytnúť štátnym príslušníkom tretích krajín a osobám bez štátnej príslušnosti dočasné útočisko, ktoré by malo byť prispôsobené sezónnym poveternostným podmienkam a malo by pokrývať ich základné potreby, najmä poskytnutím potravín, vody, oblečenia, primeranej zdravotnej starostlivosti a pomoci zraniteľným osobám pri plnom rešpektovaní práva na ľudskú dôstojnosť.

- (27) [...] Ak sa následná žiadosť **bez nových skutočností alebo zistení** podáva len s cieľom oddialiť alebo zmariť návrat, môžu členské štáty považovať túto žiadosť za neprípustnú v súlade s článkom 33 ods. 2 písm. d) procedurálnej smernice. Na **základe článku 2 ods. 2 písm. a) smernice 2008/115/ES sa členské štáty môžu rozhodnúť neuplatňovať smernicu 2008/115/ES [...]**, pokiaľ ide o [...] štátnych príslušníkov tretích krajín zadržaných **alebo zachytených** v súvislosti s neoprávneným prekročením vonkajšej pozemnej, vzdušnej alebo vodnej hranice členského štátu, ktorí následne v tomto členskom štáte nezískali povolenie alebo právo na pobyt.

[...]

- (29) Lotyšsko, Litva a Poľsko by mali štátnych príslušníkov tretích krajín **alebo osoby bez štátnej príslušnosti** informovať o **akýchkoľvek prípadných opatreniach, ktoré sa rozhodnú uplatňovať**[...] v súlade s týmto rozhodnutím[...], [...] a to v jazyku, ktorému štátny príslušník tretej krajiny **alebo osoba bez štátnej príslušnosti** rozumie alebo o ktorom sa odôvodnene predpokladá, že mu rozumie. [...] **Mali by ich informovať najmä** o miestach prístupných na registráciu a podanie žiadosti o medzinárodnú ochranu, [...] o umiestnení najbližšieho miesta, v ktorom môžu podať žiadosť, o možnosti odvolať sa proti rozhodnutiu o žiadosti a o trvaní opatrení.

- (30) S cieľom podporiť dotknutý členský štát pri poskytovaní potrebnej pomoci štátnym príslušníkom tretích krajín **alebo osobám bez štátnej príslušnosti**, [...] **ktoré** patria do rozsahu pôsobnosti tohto rozhodnutia, a to aj podporou činností dobrovoľného návratu alebo vykonávaním ich humanitárnych povinností, by agentúry OSN a iné príslušné partnerské organizácie, najmä Medzinárodná organizácia pre migráciu a Medzinárodná federácia spoločností Červeného kríža a Červeného polmesiaca, mali mať účinný prístup k hranici za podmienok stanovených v smernici o podmienkach prijímania a procedurálnej smernici. V súlade s článkom 29 procedurálnej smernice by sa mal Vysokému komisárovi Organizácie Spojených národov pre utečencov umožniť prístup k žiadateľom vrátane tých, ktorí sa nachádzajú na hraniciach. Na tento účel by Lotyšsko, Litva a Poľsko mali úzko spolupracovať s agentúrami OSN a príslušnými partnerskými organizáciami.
- (31) Lotyšsko, Litva a Poľsko by mali uplatňovať všetky opatrenia, **ktoré sa rozhodnú prijať** podľa tohto rozhodnutia, len vtedy, ak je to nevyhnutne potrebné na riešenie núdzovej situácie, a v žiadnom prípade nie dlhšie ako šesť mesiacov. Ak by situácia, ktorá viedla k uplatňovaniu týchto osobitných opatrení, skončila pred uplynutím tohto šesťmesačného obdobia, dotknuté členské štáty by ich mali okamžite prestať uplatňovať. Komisia by v spolupráci s dotknutými členskými štátmi a príslušnými agentúrami EÚ mala situáciu neustále monitorovať a preskúmať a v prípade potreby navrhnúť Rade a dotknutým členským štátom ukončenie uplatňovania opatrení uvedených v tomto rozhodnutí alebo ich prípadné predĺženie prostredníctvom návrhu podľa článku 78 ods. 3 ZFEÚ.

- (32) Na základe žiadosti Lotyšska, Litvy [...] **alebo** Poľska o podporu by agentúry Európskej únie mali v spolupráci s nimi posúdiť ich potreby. S cieľom pomôcť trom členským štátom, ktoré čelia osobitným výzvam vyplývajúcim z inštrumentalizácie migrantov zo strany Bieloruska, by európska pohraničná a pobrežná stráž (Frontex), **Agentúra Európskej únie pre azyl (EUAA)** [...] a **Agentúra Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva (Europol)**, ako aj členské štáty mali Lotyšsku, Litve a Poľsku poskytnúť primeranú podporu tým, že prednostne pridelia potrebné zdroje a zároveň budú naďalej plniť potreby ostatných členských štátov, ktoré čelia migračnému tlaku.
- (33) **V súlade s nariadením (EÚ) 2019/1896 a s [...]** cieľom pomôcť týmto trom členským štátom, ktoré čelia osobitným výzvam vyplývajúcim z inštrumentalizácie migrantov, by európska pohraničná a pobrežná stráž (Frontex) mala na žiadosť dotknutých členských štátov [...] **poskytovať podporu týmto trom členským štátom alebo ju zvýšiť**. V tejto súvislosti by mal výkonný riaditeľ agentúry Frontex na žiadosť jedného z týchto členských štátov spustiť rýchly pohraničný zásah alebo návratovú intervenciu na obmedzené obdobie na území dotknutého hostiteľského členského štátu a nasadiť potrebné zdroje. Okrem toho by agentúra Frontex mala na požiadanie [...] **poskytovať alebo zvýšiť** každý iný druh pomoci, ako sú zlúčené služby Eurosuru alebo produkty analýzy rizík, ako aj potrebné vybavenie na posilnenie hraničného dozoru. Situácia inštrumentalizácie migrantov by okrem toho mala viesť k tomu, že Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž vykoná osobitné posúdenie zraniteľnosti, a to aj s cieľom posúdiť všetky ďalšie potreby podpory.

- (34) **V súlade s nariadením (EÚ) 2021/2303 a s cieľom [...]**podporiť členské štáty, ktoré čelia osobitným výzvam vyplývajúcim z inštrumentalizácie migrantov, pri vykonávaní výnimiek stanovených v tomto rozhodnutí by **Agentúra Európskej únie pre azyl (EUAA) [...]**mala na žiadosť dotknutých členských štátov [...]**poskytovať alebo zvýšiť** podporu tým, že sprístupní potrebné zdroje Lotyšsku, Litve a Poľsku, najmä prostredníctvom vyslania podporných azylových tímov, ktoré budú pomáhať okrem iného pri registrácii a spracúvaní žiadostí, identifikácii a posudzovaní zraniteľných miest, zabezpečení primeraných podmienok prijímania alebo poskytovaní potrebných prekladateľských služieb, odborných znalostí a odbornej prípravy.
- (35) **V súlade s nariadením (EÚ) 2016/794 a s cieľom [...]**pomôcť trom členským štátom, ktoré čelia osobitným výzvam vyplývajúcim z inštrumentalizácie migrantov, by [...]**mala Agentúra Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva (Europol)** na žiadosť dotknutých členských štátov tieto štáty podporovať nasadzovaním expertov, prioritným riešením ich žiadostí, poskytovaním prispôbených analytických produktov, ako sú posúdenia hrozieb, strategické a operačné analýzy a situačné správy, a naďalej podporovať členské štáty v boji proti prevádzacstvu migrantov a súvisiacej trestnej činnosti.

- (36) V prípade potreby by agentúry Európskej únie mali vyhlásiť výzvy pre expertov, aby reagovali na žiadosť Lotyšska, Litvy alebo Poľska o podporu. V tomto prípade by sa členské štáty mali nabádať, aby čo najskôr poskytli potrebných expertov s vhodnými profilmi. V kontexte rýchleho pohraničného zásahu alebo návratovej intervencie organizovanej Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž by sa členské štáty mali nabádať, aby poskytli svoje príslušné príspevky na nasadenie tímov zo stáleho zboru vrátane rezervy pre rýchly zásah alebo všetkého potrebného vybavenia, a to aj v rámci rezervy technického vybavenia pre rýchly zásah. Členské štáty by sa tiež mali nabádať, aby podporovali Lotyšsko, Litvu a Poľsko pri všetkých opatreniach v oblasti návratu a pri oslovovaní tretích krajín.
- (37) Keďže ciele tohto rozhodnutia nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodov rozsahu a dôsledkov činnosti ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto rozhodnutie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.

- (38) V tomto rozhodnutí sa rešpektujú základné práva a dodržiavajú zásady uznané Chartou základných práv Európskej únie.
- (39) [V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu (č. 21) o postavení **Spojeného kráľovstva a Írska** s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k **Zmluve o Európskej únii [...]** a **Zmluve o fungovaní Európskej únie, [...]** a bez toho, aby bol dotknutý článok 4 uvedeného protokolu, sa Írsko nezúčastňuje na prijatí tohto rozhodnutia a nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu.]

ALEBO

[V súlade s článkom 3 Protokolu (č. 21) o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, Írsko (listom z ...) oznámilo želanie zúčastniť sa na prijatí a uplatňovaní tohto rozhodnutia.]

- (40) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, ktorý je pripojený k ZEÚ a ZFEÚ, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tohto rozhodnutia, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu.

- (41) Vzhľadom na naliehavosť situácie by toto rozhodnutie malo nadobudnúť účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie,
- (42) Prijaté opatrenia by vzhľadom na svoj dočasný charakter mali byť časovo obmedzené a ukončené, keď sa skončí súčasná núdzová situácia.
- (43) Do rozsahu pôsobnosti tohto rozhodnutia by sa mali zahrnúť aj osoby, ktoré do Lotyšska, Litvy a Poľska z Bieloruska prišli pred nadobudnutím jeho účinnosti, ak ešte neboli zaregistrované[...],

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

KAPITOLA I

ÚVODNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Predmet úpravy

Týmto rozhodnutím sa stanovujú dočasné opatrenia v prospech Lotyšska, Litvy a Poľska s cieľom podporiť ich pri riadení núdzovej situácie spôsobenej krokmi Bieloruska, ktoré vedú k náhlemu prílevu štátnych príslušníkov tretích krajín a **osôb bez štátnej príslušnosti** v súčasnom kontexte inštrumentalizácie migrantov na vonkajších hraniciach.

Toto rozhodnutie sa neuplatňuje na bieloruských občanov žiadajúcich o medzinárodnú ochranu v členských štátoch uvedených v predchádzajúcom odseku.

KAPITOLA II

NÚDZOVÝ POSTUP RIADENIA MIGRÁCIE A AZYLU NA VONKAJŠÍCH HRANICIACH LOTYŠSKA, LITVY A POĽSKA

Článok 2

Konanie o azyle

1. Odchyľne od článku 6 ods. 1 procedurálnej smernice sa registrácia v súvislosti so štátnymi príslušníkmi tretích krajín alebo osobami bez štátnej príslušnosti zadržanými alebo nájdenými v blízkosti hranice s Bieloruskom po neoprávnenom vstupe alebo po tom, ako prišli na hraničné priechody, môže uskutočniť najneskôr do štyroch týždňov od podania žiadosti, **bez toho, aby boli dotknuté lehoty stanovené v článkoch 9 a 14 nariadenia č. 603/2013/EÚ (EURODAC). Táto lehota sa môže zo závažných dôvodov súvisiacich s verejným zdravím predĺžiť o jeden týždeň.**

Lotyšsko, Litva a Poľsko uprednostnia registráciu žiadostí maloletých osôb a ich rodinných príslušníkov, **ako aj žiadateľov, u ktorých si to vyžaduje ich osobitná zraniteľná situácia.**

2. Odchyľne od článku 25 ods. 6 písm. b), článku 31 ods. 8 a článku 43 ods. 1 písm. b) procedurálnej smernice môžu Lotyšsko, Litva a Poľsko na svojich hraniciach alebo v tranzitnom priestore rozhodnúť o prípustnosti alebo[...] o vecnej stránke všetkých žiadostí zaregistrovaných v súlade s odsekom 1.

Bez toho, aby bol dotknutý článok 24 procedurálnej smernice, sa v[...] prípade žiadateľov, ktorých zdravotný stav si vyžaduje starostlivosť, ktorú nie je možné náležite zabezpečiť na hraniciach alebo v tranzitnom priestore, a to aj vtedy, keď sa daná skutočnosť prejaví počas konania, [...] konanie na hraniciach pozastaví a žiadateľovi sa povolí vstup na územie na účely vyšetrenia bez toho, aby sa konanie muselo začať odznova.

Uplatňujú sa základné zásady a záruky kapitoly II procedurálnej smernice.

3. Lotyšsko, Litva a Poľsko prednostne posudzujú žiadosti [...]podané maloletými osobami a ich rodinnými príslušníkmi, **ako aj žiadateľmi, u ktorých si to vyžaduje ich osobitná zraniteľná situácia.**

Lotyšsko, Litva a Poľsko môžu prednostne posudzovať žiadosti, ktoré sú pravdepodobne riadne odôvodnené alebo zjavne neodôvodnené.

[...]

[...]4.Odchylné od článku 43 ods. 2 procedurálnej smernice sa lehota na udelenie povolenia vstúpiť na územie môže predĺžiť na 16 týždňov od **dátumu podania žiadosti**, počas ktorých sa prijme rozhodnutie o žiadosti vrátane odvolania.

[...]5.Odchylné od článku 46 ods. 5 a 6 procedurálnej smernice sa Lotyšsko, Litva a Poľsko môžu rozhodnúť uplatňovať pravidlá stanovené v odseku 6 uvedeného článku vo vzťahu ku všetkým rozhodnutiam prijatým v súvislosti so žiadosťami preskúmanými v rámci konania na hraniciach, ako sa uvádza v odseku 2 tohto článku.

Článok 3

Materiálne podmienky prijímania

1. Odchylné od **článkov 17 a 18** smernice 2013/33/EÚ môžu Lotyšsko, Litva a Poľsko v súvislosti so žiadateľmi [...], na ktorých sa vzťahujú opatrenia uvedené v článku 2 ods. 1 tohto rozhodnutia, dočasne stanoviť spôsoby poskytovania materiálnych podmienok prijímania, ktoré sa líšia od podmienok stanovených v týchto článkoch [...]. [...]
2. **Odsekom 1 nie je dotknutý článok 18 ods. 2 až 5 smernice 2013/33/EÚ.**
3. **Spôsoby uvedené v odseku 1 v každom prípade [...]** pokrývajú základné potreby žiadateľov, najmä pokiaľ ide o potraviny, vodu, oblečenie, primeranú zdravotnú starostlivosť a dočasné prístrešie prispôbené sezónnym poveternostným podmienkam, a to pri plnom zachovávaní ľudskej dôstojnosti.

[...]

Článok 5

Osobitné záruky

1. Lotyšsko, Litva a Poľsko pri uplatňovaní tohto rozhodnutia náležite informujú štátnych príslušníkov tretích krajín alebo osoby bez štátnej príslušnosti, **na ktoré sa vzťahuje toto rozhodnutie**, v jazyku, ktorému štátny príslušník tretej krajiny **alebo osoba bez štátnej príslušnosti** rozumie alebo o ktorom sa odôvodnene predpokladá, že mu rozumie, o uplatňovaných opatreniach, o osobitných miestach prístupných na registráciu a podanie žiadosti o medzinárodnú ochranu, a najmä o najbližšom mieste, na ktorom môžu podať žiadosť o medzinárodnú ochranu, o možnosti odvolať sa proti rozhodnutiu a o trvaní opatrení.
2. Lotyšsko, Litva a Poľsko neuplatňujú články 2, 3, 4 a 5 dlhšie, ako je nevyhnutné na riešenie núdzovej situácie spôsobenej Bieloruskom, a v žiadnom prípade nie dlhšie ako počas obdobia stanoveného v článku 10.

KAPITOLA III

OPERAČNÁ PODPORA

[...]

Článok 7

Operačná podpora poskytovaná [...]Agentúrou Európskej únie pre azyl

Agentúra Európskej únie pre azyl (EUAA) na žiadosť Lotyšska, Litvy alebo Poľska o podporu [...]poskytuje alebo zvyšuje potrebnú operačnú podporu, a to najmä prostredníctvom týchto činností:

- a) nasadenie podporných azylových tímov;
- b) registrovanie žiadostí o medzinárodnú ochranu;
- c) uľahčovanie počiatočnej analýzy žiadostí o azyl;
- d) vedenie osobných pohovorov so žiadateľmi o ich žiadostiach a okolnostiach ich príchodu;
- e) podpora primeranej identifikácie a posudzovania zraniteľných žiadateľov;
- f) podpora riadenia, navrhovania a zavádzania primeraných noriem prijímacích zariadení;
- g) poskytovanie informácií a osobitnej pomoci žiadateľom o medzinárodnú ochranu alebo potenciálnym žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktoré by mohli potrebovať;

- h) poskytovanie odborných znalostí, najmä v súvislosti s tlmočnickými a prekladateľskými službami, presných a aktuálnych informácií o krajinách pôvodu a znalostí o vybavovaní a spracúvaní azylových prípadov;
- i) poskytovanie odbornej prípravy personálu príslušných alebo iných orgánov;
- j) prípadne iná osobitná podpora.

[...]

KAPITOLA IV

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 9

Spolupráca a posudzovanie

1. Komisia, príslušné agentúry Európskej únie, Lotyšsko, Litva a Poľsko **pri uplatňovaní tohto rozhodnutia** úzko spolupracujú a pravidelne sa navzájom informujú o **jeho** vykonávaní[...]. [...]Na tento účel dotknuté členské štáty naďalej vykazujú všetky [...]údaje[...], ktoré sú relevantné pre vykonávanie tohto rozhodnutia, a to prostredníctvom siete EÚ pre pripravenosť a mechanizmy krízového riadenia v oblasti migrácie.

2. Lotyšsko, Litva a Poľsko **pri uplatňovaní tohto rozhodnutia [...]udržiavajú** úzku spoluprácu s UNHCR a príslušnými partnerskými organizáciami s cieľom určiť spôsoby podpory žiadateľom v súčasnej núdzovej situácii v súlade s pravidlami stanovenými v tomto rozhodnutí a v procedurálnej smernici a smernici o podmienkach prijímania.
3. Komisia v spolupráci s Lotyšskom, Litvou a Poľskom **pri uplatňovaní tohto rozhodnutia [...] situáciu** priebežne monitoruje a preskúmava a v prípade potreby navrhuje zrušenie alebo predĺženie platnosti tohto rozhodnutia prostredníctvom návrhu rozhodnutia Rady podľa článku 78 ods. 3 ZFEÚ. Lotyšsko, Litva a Poľsko poskytujú na tento účel Komisii konkrétne informácie potrebné na to, aby mohla vykonať toto preskúmanie a predložiť návrh na zrušenie alebo predĺženie, ako aj akékoľvek ďalšie **relevantné informácie súvisiace so situáciou na hranici s Bieloruskom**, ktoré môže Komisia požadovať.

Článok 10

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

1. Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť [...] dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.
2. Bez toho, aby bol dotknutý článok 9 a **odsek 4 tohto článku**, uplatňuje sa šesť mesiacov od nadobudnutia účinnosti.

3. Toto rozhodnutie sa uplatňuje [...] **v súvislosti so všetkými štátnymi príslušníkmi tretích krajín s výnimkou bieloruských štátnych príslušníkov a v súvislosti s osobami bez štátnej príslušnosti [...]prichádzajúcimi** na územie Lotyšska, Litvy a Poľska odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto rozhodnutia, ako aj na tých, ktorí sa už zdržiavali na území Lotyšska, Litvy a Poľska pred nadobudnutím účinnosti tohto rozhodnutia v dôsledku krokov bieloruského režimu a ktorých žiadosti o medzinárodnú ochranu neboli zaregistrované alebo v prípade ktorých sa ešte nezačalo konanie o návrate [...].
4. Toto rozhodnutie sa bude aj naďalej uplatňuje v súvislosti so žiadateľmi, ktorých žiadosti o medzinárodnú ochranu boli zaregistrované v súlade s ustanoveniami tohto rozhodnutia, až do prijatia konečného rozhodnutia o ich žiadostiach[...].

V Bruseli

*Za Radu
predseda*
